

ТАДБИРКОРЛИК ФАОЛИЯТИНИНГ ХУДУД ИЖТИМОЙ-ИҚТИСОДИЙ РИВОЖЛАНИШИДАГИ САЛМОҒИ (СУРХОНДАРЁ ВИЛОЯТИ МИСОЛИДА)

Амонов Мехриддин Оромиддинович

Термиз давлат универстети “Иқтисодиёт ва менежмент” кафедраси
ўқитувчиси, Ўзбекистон. lochinnmm@mail.ru

Article DOI: 10.55439/EIT/vol10_iss2/a18

Аннотация

Мақолада ҳудуд иқтисодиётида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг салмоғи ва ижтимоий-иқтисодий тармоқларидаги улиши таҳлил қилиниб, унинг мазкур ҳудуд иқтисодиётининг барқарор ривожланишини таъминлашдаги аҳамияти статистик маълумотлар асосида кўрсатиб ўтилган. Шунингдек кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик фаолиятларини ривожлантириш орқали Сурхондарё вилоятининг ижтимоий-иқтисодий кўрсаткичларини ошириш борасида муаллифнинг илмий таклифлари ва амалий тавсиялари берилган.

Калит сўзлар: тадбиркор, кичик бизнес, бандлик, ижтимоий-иқтисодий барқарорлик, ҳудуд.

Аннотация

В статье на основе статистических данных анализируется влияние малого бизнеса и частного предпринимательства на экономику региона и его значение в обеспечении устойчивого развития экономики региона. Кроме того, были даны научные предложения и практические рекомендации автора по повышению социально-экономических показателей Сурхондарьинской области за счет развития малого бизнеса и частного предпринимательства.

Ключевые слова: предприниматель, малый бизнес, занятость, социально-экономическая стабильность, регион.

Кириш

Ҳудудлардаги тадбиркорликни фаолиятларини самарадорлигини ошириш бўйича тадбиқ этилаётган тадбирлар сўнги йилларда Ўзбекистон Республикасида амалга оширилаётган ислоҳатларнинг энг муҳим устувор йўналишларидан биридир. Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик ривожланаётган давлатлардаги капитал тақчиллиги шароитида катта маблағлар талаб этмайдиган, ўзгарувчан муҳитга, яъни бозор талабларига тез мослашадиган хўжалик фаолияти тури ҳисобланиб, ресурслар чегаранглик шароитида бозор талабига мувофиқ таклифлар бера олади ва самарали ресурслар айланмасини таъминлаш орқали иқтисодиётни таркибан қайта қуриш ҳамда иқтисодий беқарорлик муаммосини минимал вақт ва ҳаражатлар орқали ҳал этади. Шу билан бирга, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик фаолияти ўзлари яратаётган янги иш ўринлари орқали “ўсиб борувчи” бандлик муаммосига ижобий таъсир кўрсатади, пировардида мазкур ҳудуд ижтимоий-иқтисодий ҳаётининг ривожланиши ва тараққий этишида муҳим аҳамият касб этади.

Республикамизда ўттиз йилдан ошиқ мустақиллик йиллари даврида эришилган улкан натижалар ҳукумат томонидан кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни

ривожлантириш юзасидан олиб борилаётган чуқур ислохотлар ва тинимсиз саъй-ҳаракатлари сабабли: иқтисодиётида хусусий мулкнинг ўрни ва ролини тубдан оширилмоқда, тадбиркорлик фаолиятини ривожлантиришдаги тўсиқларни бартараф этиш ҳамда қулай шарт-шароитлар яратиш чора-тадбирлари кўрилмоқда, бозор иқтисодиёти талабларидан бири бўлган иқтисодиётда давлат иштирокини босқичма-босқич камайтириш ишлари амалга оширилмоқда, ҳудудлар ЯИМда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг улуши ошмоқда, шу билан биргаликда муҳим ўзгаришлардан бири маҳаллийлаштириш дастурларини доирасида импорт ўрнини босувчи маҳсулотлар ҳажмини ошириш юзасидан изчил ислохотлар олиб борилмоқда.

Тадбиркорлик фаолиятининг ҳудуд ижтимоий-иқтисодий ривожланишидаги аҳамияти ҳақида Президентимиз Ш.М. Мирзияев: “ягона йўлимиз – тадбиркорлар сонини кўпайтириш, одамларни ишбилармон қилиш” дея таъкидлаб ўтганлар [1].

Бозор иқтисодиёти талабига кўра, мунтазам равишда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик фаолиятини ривожлантириб бориш зарурлиги сабабли, ҳудудларда барқарор ижтимоий-иқтисодий тараққий этишни таъминлашда тадбиркорлик фаолиятини ривожлантириш борасида амалга оширилши лозим бўлган муаммолар мавжуд. Жумладан, ҳудуд ижтимоий-иқтисодий ҳаётининг залворли соҳаларига тадбиркорлик фаолиятини ривожлантиришни амалиётда синовдан ўтган жаҳон тажрибаларининг ўзига хос жиҳатларини илмий ўрганган ҳолда, ҳудуддаги мавжуд инфраструктурасига мослаштириб қайта такомиллаштириб тадбиркорлик субъектларининг самарадорлигини оширишнинг аҳамиятли омилларини инobatга олган ҳолда такомиллашган стратегияларини ишлаб чиқиш ва амалиётга татбиқ этиш орқали мунтазам ривожлантирилиб борилиши мақсадга мувофиқ.

Шу сабабли айтишимиз мумкинки, ҳудудлар иқтисодиётида биринчи новбатда реал сектор тармоқларининг барқарор темпларда ўсишини таъминлашда тадбиркорлик фаолиятини самарадорлигини ошириш борасида илмий асосланган тавсиялар таклиф этиш ҳозирги куннинг долзарб масалаларидан бири бўлиб ҳисобланади.

Мавзуга оид адабиётлар таҳлили

Тадбиркорлик фаолияти моҳияти, иқтисодиётнинг ривожланишидаги ўрни ва аҳамияти ҳақида кўплаб иқтисодчи олимлар илмий тадқиқотлар олиб боришган ва ўз фикр мулоҳазаларини баён этишган.

Жумладан, А. Смитнинг фикрига кўра, “тадбиркорлик” - бу фойда олишга қаратилган ғояни амалга ошириш учун иқтисодий таваккалчиқ ҳаракатидир. Тадбиркорнинг ўзи фаолиятни режалаштиради, ташкил этади, унинг натижаларини бошқаради [2].

Ж. В.Сэй эса “тадбиркор” - ахборот тўплаш ва ишлаб чиқаришни ташкил этиш, хизмат кўрсатиш тўғрисида қарор қабул қилишда фойдаланиш мумкин бўлган зарур тажрибани тўплаш билан шуғулланади, деб ҳисоблаган [3].

Й.Шумпетернинг фикрича “тадбиркорлик” бу ресурсларни ноёб, инновацион комбинацияларга бирлаштирувчи ва махсус билимлар, интуиция асосида ишлаб чиқарилган қайта ташкил этиш ҳамда ижтимоий ўзгаришларни амалга оширувчи кучдир[4].

Академик Л. Абалкиннинг фикрига кўра “тадбиркорлик” бир қатор ўзига хос хусусиятларга эга бўлган махсус фаолият тури бўлиб, у: ўз иш йўналишлари ва усулларини танлашдаги эркинлик; қарор қабул қилишда мустақиллик; қабул қилинган қарорлар ва уларнинг оқибатлари ҳамда улар билан боғлиқ хавф учун жавобгарлик; тижорат муваффақиятларига эришишга, фойда олишга қаратилгандир фаолиятдир [5].

Тадбиркорлик-иқтисодий фаолиятнинг алоҳида тури бўлиб, унинг моҳияти бозор алмашинуви орқали жамият аъзоларининг аниқ талабни рағбатлантириш ва

қондиришдан иборат иборат бўлиб, бозорда рақобат устунлигига эришишга йўналтирилгандир [6].

Академик С. Гулямовнинг фикрича, тадбиркор — ўзининг маълум бир миқдордаги молиявий маблағини таваккал қилган ҳолда бозорга янги ғоя, маҳсулот, хизмат ва ишлар билан кириб борувчи ишбилармон шахсдир [7].

Б. Ходиев, М. Қосимова, А. Самадовларнинг фикрича жамият равнақи асоси бўлган тадбиркорлик фаолиятини самарали ташкил этиш ва ривожлантириш учун мазкур ҳудудда сиёсий, ҳуқуқий, ижтимоий-иқтисодий шарт-шароитлар яратилган бўлиши лозимдир [8].

Юқоридагилардан келиб чиқиб айтишимиз мумкинки, тадбиркорлик фаолияти бу бозордаги талабни қондирувчи товар ва хизматларни яратиш учун ишлаб чиқариш омилларини (ресурсларни) ташкил этиш ва интеграция қилиш жараёни орқали фойда олишдир [9,10,11].

Тадқиқот методологияси

Илмий мақолани ёзишда ҳудуд ижтимоий-иқтисодий тараққиётида салмоқли ўрин тутувчи кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик фаолиятини ривожлантириш бўйича меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар, жумладан Ўзбекистон Республикаси президенти фармонлари ва қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қарорлари, ижтимоий-иқтисодий соҳадаги таниқли олимларнинг илмий ишлари моҳияти ўрганилиб, ишбилармонлик муҳитини ривожлантириш кўрсаткичлари таҳлил қилиш жараёнида ахборот техникаларидан, илмий-амалий анжуман тўпламларидан, интернет маълумотларидан фойдаланган ҳолда мазкур ҳудудда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик фаолиятини янада ривожлантириш, самарадорлигини ошириш юзасидан ушбу фаолият турини таҳлил қилиш, статистик гуруҳлаш, эксперт баҳолаш, жараёнларни кузатиш каби усуллардан фойдаланилган ҳолда хулоса ва таклифлар берилган.

Таҳлил ва натижалар

Мамлакатимизда тадбиркорлик субъектларининг ташкил этилиши орқали мустақил фаолият юритувчи мулк эгалари синфи шакллантирилди. Ушбу фаолият тури бозор иқтисодиётига хос турли иқтисодий шароитлар мослашиш имкониятларининг тезлиги билан алоҳида аҳамият касб этадилар. Шу сабабли, сўнгги йилларда тадбиркорлик фаолиятининг равнақ топиши натижаси улуроқ ҳудудлар ЯИМда ушбу фаолият турининг салмоғи ортиб бораётганлиги кузатишимиз мумкин.

Хусусан, Сурхондарё вилоятда 2021 йил якунлари бўйича ЯХМ 30 090,5 млрд. сўмни ташкил этиб, шундан 73,1% (21 996,2 млрд.)ни кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари ташкил этаётганлиги тадбиркорлик фаолиятининг вилоят ижтимоий-иқтисодий ҳаётидаги ўрин салмоғли эканлигини кўрсатиб турибди. Вилоятда тадбиркорлик субъектларига берилаётган эркинликлар, улар фаолиятини ташкил этишлари ва ривожлантиришлари учун яратилган қулай шарт-шароитлар натижасида 2022 йил 1-январь ҳолатида рўйхатга олинган тадбиркорлик субъектларининг сони 25772 тага етди. Шундан ўз фаолиятини давом эттираётганлари 24395 тани ташкил этиб, нофаол ҳолатдагилари эса 1377 тани ташкил этмоқда, тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланишни тугатганлар сони эса 1954 тани ташкил этган, қувонарли томони шундаки 2021 йил 1 январь ҳолатида янги ташкил этилган кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчи субъектлар сони 5050 тани ташкил этган. Сўнгги беш йиллик маълумотларни таҳлил қиладиган бўлсак, доимий равишда тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчилар сони йилдан йилга ошиб борганлигини, айниқса сўнгги уч йилда уларнинг сони деярли бир ярим баробар ошганлигини (2019 йил-11670 тадан 2022 йил 25772 тага) таъкидлаб ўтиш лозимдир (1-жадвал).

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик давлат, минтақа ва ҳудуд иқтисодий ўсишидаги асосий фаолиятлардан бири бўлиб, у ўша ҳудудда жойлашган аҳоли бандлигини таъминлашнинг муҳим манбаидир, вилоят статистика бошқармаси маълумотларига кўра 2010-2019 йилларда вилоятдаги бандликнинг 78,88 фоизи айнан кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик фаолияти зиммасига тўғри келмоқда. Шу боис мамлакатимизнинг барча ҳудудларида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни фаолиятини ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

1-жадвал

Сурхондарё вилоятида кичик тадбиркорлик субъектлари сони
(деҳқон ва фермер хўжаликларисиз, 1 январ ҳолатига кўра, бирликда)

№		2017	2018	2019	2020	2021	2022
1	Рўйхатга олинганлар	10159	10897	11670	15783	22670	25772
2	Фаол ҳолатдагилар	9418	10409	11618	15509	21563	24395
3	Нофаол ҳолатдагилар	741	488	52	274	1107	1377
4	Янги ташкил этилганлар	1812	1988	2781	4845	7542	5050
5	Тугатилганлар	1475	1320	2035	780	689	1954

**Статистика қўмитаси маълумотлари асосида муаллиф томонидан тайёрланган.*

Хукуватимиз томонидан чиқарилган фармон ва қарорлари кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш учун қулай шарт-шароитлар яратилишига қаратилгандир (жумладан, 21.01.2022 йилдаги 54-сонли “Республика ҳудудларида тадбиркорлик инфратузилмасини ривожлантиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ЎзР ПФ, 21.12.2021 йилдаги 765-сонли “Ёшларни тадбиркорликка жалб этиш ва уларнинг бизнес ташаббусларини қўллаб-қувватлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ЎзР ВМ қарори, 20.12.2021 йилдаги 55-сонли “Оилавий тадбиркорликни ривожлантириш ва аҳолининг даромад манбаини кенгайтиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ЎзР ПҚ ва бошқалар). Яратилган ҳуқуқий асослари ёрдамида ҳудуд раҳбарлари, вилоят, туман ва шаҳар хокимликлари кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик фаолиятини ташкил этиш, фаолиятини давом эттириш ва ривожланиши учун уюшқоқлик билан ҳудуд миқјисада ташкилий ишларни амалга оширишларида тадбиркорлик фаолияти ва кичик бизнес вакиллари билан доимий алоқаларни олиб боришлари зарур [12,13,14].

2-жадвал

Сурхондарё вилояти иқтисодиётида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг улуши
(умумий ҳажмга нисбатан фоизда)

Йиллар	ЯИМ	Саноат	Қурилиш
2017	78,5	51,1	77,0
2018	80,2	48,2	81,1
2019	77,9	41,0	80,5
2020	77,1	45,3	84,2
2021	77,3	51,4	86,0

**Статистика қўмитаси маълумотлари асосида муаллиф томонидан тайёрланган.*

2-жадвалдан ҳам кўришиб турибдики, вилоятдаги асосий макроиқтисодий кўрсаткичларнинг шаклланишида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик фаолияти

вакилларининг аҳамияти салмоғи бўлиб 2021 йил якунларга кўра: вилоят ЯИМ 77,3% фоизини, саноат товарлари хажмининг 51,4 фоизини, қурилишнинг 86,0 фоизини ташкил этмоқда. Сўнги беш йиллик маълумотларни таҳлил қиладиган бўлсак кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг вилоят қурилиш ишларидаги улуши йилдан йилга сезиларли даражада ошганлигини, саноатдаги улуши эса 2018-2019 йилларда қисман камайганлиги, аммо 2020-2021 йилларда ўсиш темплари кузатилиб 2021 йил якунларига кўра 51,4 фоизни ташкил этганлигини, ЯИМдаги улуши 77,3 фоизни, а сўнги 5 йилда эса ўртача йиллик 78,2 фоиз ташкил этганлигини кўришимиз мумкин.

Тараққий этган ҳорижий давлатлар ривожланиш амалиётини ўрганиш натижасида шуни хулоса қилиш мумкинки, ҳозирги иқтисодий интеграллашув жараёнида намоён бўладиган муаммоларни ўз вақтида муваффақиятли бартараф этишда давлат кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш учун қулай ишбилармонлик муҳитини яратиш бўйича комплекс чора-тадбирларни амалга ошириши талаб этилади (Солиқ ва божхона имтиёзларини бериш, молиялаштириш тизимини такомиллаштириш ҳамда ҳукумат бюртмалари кабилар) [15,16].

3-жадвалдан кўришиб турибдики вилоятда айнан савдо соҳасида фаолият олиб боровчи фаол тадбиркорлик субъектлари қолган соҳаларга нисбатан бир неча баробар кўпликни ташкил этмоқда, 2022 йил 1-январь ҳолатига кўра ушбу соҳада доимий фаолият олиб бораётган кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари сони 8105 тани ташкил этмоқда. Кейинги ўринларда саноат соҳаси бўлиб унда 4637 тани, қишлоқ хўжалиги ва балиқчиликда 3708 тани, қурилиш ишларида 2718 тани, яшаш ва овқатланишда 1694 тани, ташиш ва сақлаш соҳасида 824 тани, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар соҳасида 364 тани, ахборот ва алоқада 324 тани ва бошқа соҳаларда 2021 тани ташкил этмоқда.

3-жадвал

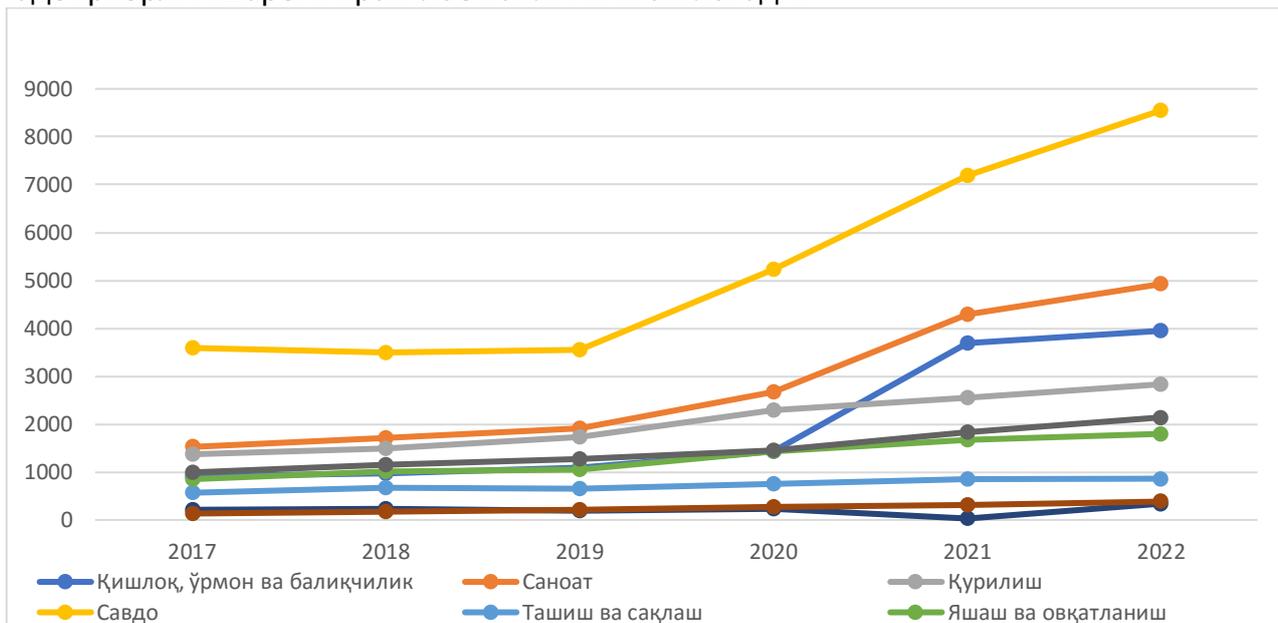
Сурхондарё вилоятида фаолият турлари бўйича фаол кичик корхоналар сони (деҳқон ва фермер хўжаликларисиз, 1 январь ҳолатига кўра, бирликда)

№	Фаолият турлари/йиллар	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1	Қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги	780	869	1076	1400	3404	3708
2	Саноат	1443	1655	1897	2627	4058	4637
3	Қурилиш	1283	1445	1736	2256	2467	2718
4	Савдо	3314	3329	3548	5166	6910	8105
5	Ташиш ва сақлаш	532	641	651	731	810	824
6	Яшаш ва овқатланиш	810	976	1051	1411	1580	1694
7	Ахборот ва алоқа	187	220	185	235	285	324
8	Соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар	129	163	216	263	310	364
9	Бошқа турлари	940	1111	1258	1420	1739	2021

**Статистика қўмитаси маълумотлари асосида муаллиф томонидан тайёрланган.*

Ушбу статистик маълумотдан ҳам кўришиб ҳар бир соҳада сўнги беш йил давомида давомли ва барқарор ўсишни, яъни йилдан йилга вилоятда доимий фаолият юритаётган кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари сонининг ортиб борганлигини, аниқса сўнги уч йилда қишлоқ хўжалиги ва балиқчиликда, савдо ва саноат соҳаларида доимий фаолият юратиётган тадбиркорлик субъектларининг сони аҳамиятли даражада ортганини кўришимиз мумкин. Бу эса ўз навбатида ушбу

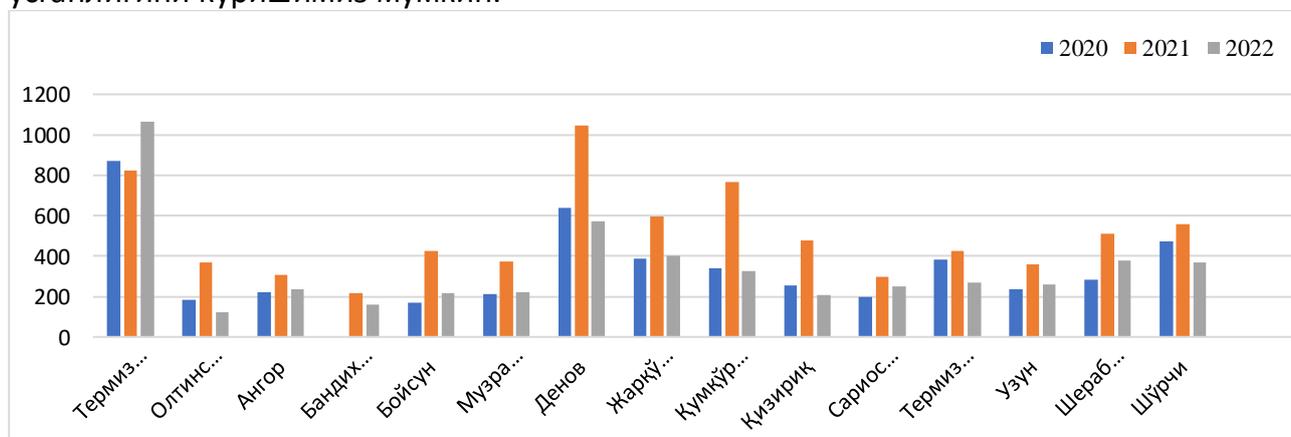
соҳаларда давлат томонидан, вилоят, туман ва шаҳар ҳокимликлари томонида қулай тадбиркорлик шароит яратилаётганлигини англатади.

1-расм. Сурхондарё вилоятида соҳалар бўйича рўйхатга олинган кичик корхоналар сони (деҳқон ва фермер хўжаликларисиз, 1 январ ҳолатига кўра, бирликда)
 *Статистика қўмитаси маълумотлари асосида муаллиф томонидан тайёрланган.

1-расмда ҳам юқорида таъкидлаб ўтганимиздек, доимий фаолият олиб бораётган кичик бизнес ва тадбиркорлик фаолияти субъектлари сингари савдо соҳаси вакилларининг рўйхатга олиниши қолган соҳаларга нисбатан ахамиятли даражада кўпдир. Бунинг маълум сабабларидан бири савдо соҳасида бошқа соҳаларга нисбатан ўзини оқлаш, яъни даромад келтириш муддати жуда тез бўлиб, ушбу фаолият билан шуғулланувчилар бошқа соҳа вакилларига нисбатан анча тез киритган инвестицияларни қайтариб олиш имкониятига эгадирлар.

Ушбу статистик маълумотда ҳукумат томонидан олиб борилган иқтисодий ислоҳатлар натижаси сўнги беш йил давомида ахборот ва алоқа соҳасидан бошқа барча соҳаларда рўйхатга олинган кичик бизнес ва тадбиркорлик субъектлари сони ўсганлигини кўришимиз мумкин.

2-расм. Сурхондарё вилояти худудлари кесимида янги ташкил этилган кичик бизнес субъектлари сони (деҳқон ва фермер хўжаликларисиз, 1 январ ҳолатига кўра, бирликда)
 *Статистика қўмитаси маълумотлари асосида муаллиф томонидан тайёрланган.

2-расмдаги графикларда сўнги уч йилда Сурхондарё вилоятида янги ташкил этилган кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг ҳудудлар кесимидаги ҳолати баён этилган бўлиб, бундан кўриниб турибдики янги ташкил этилган тадбиркорлик субъектларнинг катта қисми айнат вилоят маркизи Термиз шаҳрига тўғри келиши ва 2022 йил 1-январ ҳолатига кўра 1066 тани ташкил этганлиги, 2021 йил 1-январь ҳолатига кўра эса Денов туманида энг кўп янги тадбиркорлик субъектлари (1044 та) ташкил этилганлигини кўришимиз мумкин.

Сўнги уч йил маълумотларини таҳлил қиладиган бўлсак янги кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари асосан Термиз шаҳрида, Денов, Жарқўрғон, Қумқўрғон, Шурчи ва Шерабод каби инфраструктураси ривожланган ҳамда саноатлашиш даражаси юқори туманларида нисбатан кўпроқ ташкил этилган.

Бундан кўриниб турибдики ушбу шаҳар ва туманларда маҳаллий ҳокимият томонидан тадбиркорлик фаолияти учун қулай шарт шароитлар ва жозибадор инвестицион муҳит яратилишига эътибор юқори даражада.

Хулоса ва таклифлар

Эришилган ютуқларни янада юқори поғонага кўтаришимиз, доимий равишда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик фаолиятининг равнақи ва самарали фаолияти давомийлигини таъминлаб берилиши учун бизнинг назаримизда қуйидаги тавсиявий чора-тадбирларни амалга тадбиқ этиш мақсадга мувофиқдир:

- ҳудудларда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик фаолиятини соддалаштирилган молиялаш институтлари ташкил этиш ва ривожлантириш;

- ижтимоий-иқтисодий тараққий этмаган ҳудудлар учун солиқ имтиёзлари қўлланилган махсус инфраструктурани ривожлантириш дастурларини ишлаб чиқиш ва амалга жорий этиш;

- ижтимоий аҳамияти юқори бўлган соҳаларда фаолият юритаётган кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари фаолиятини қўллаб қувватлаш мақсадида давлат буюртмаларини бажаришга жалб этиш, пудрат ишларига иштирокини кенгайтириш;

- тадбиркорлик соҳасида фаолият олиб борувчилар учун бизнес-мактаблар тармоғини кенгайтириш;

- янги тадбиркорлик субъектлари учун хомашё, асбоб-ускуна ва технологиялардан танлав асосида фойдалана олиш имкониятларини юзага келтириш.

Хулоса қилиб шуни айтишимиз мумкинки, маҳаллий ҳокимият вакиллари тадбиркорлар билан мақсадли ишлаш тизимини йўлга қўйиши ва мавжуд муаммоларни бартараф этиш бўйича барқарор мулоқотни ташкил этиш орқали тадбиркорлик фаолиятини ривожлантириш бўйича комплекс чора-тадбирларни амалга оширишлари, бунинг натижасида ҳудудаги макроиқтисодий ва ижтимоий кўрсаткичларни юқори даражага олиб чиқишлари мақсадга мувофиқдир.

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати

1. Давлат бюджети параметрларини ижро этиш ва ҳудудларда тадбиркорликни ривожлантириш бўйича жорий йилги устувор вазифаларга бағишланган видеоселектор йиғилишидаги нутқи 08.01.2020 йил <https://uza.uz/posts/shavkat-mirziyeev-yagona-y-limiz-tadbirkorlar-sonini-k-payti-08-01-2020>)

2. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов. — М.: Эксмо, 2007.
3. Сэй Жан-Батист Трактат по политической экономии, Фредерик Бастиа. Экономические софизмы. Экономические гармонии. М.: Дело, 2000. - 232 с.
4. Шумпетер Й.А. Теория экономического развития (Theorie der wirtschaftlichen Entwicklung). Изд. Директмедиа Паблишинг, 2008. - 400 с.
5. Абалкин Л. Роль государства в становлении и регулировании рыночной экономики // Вопросы экономики. – 1997. - № 6. - С. 4.
6. А.Н. Асаул «Организация предпринимательской деятельности» Учебник для ВУЗов, Питер.: 352 стр., 2013 г.
7. Гуломов С.С. Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик: ташкил этиш, режалаштириш, бошқариш. Т., “Фан ва технология” нашриёти, 2005 й., 444 б.
8. Ходиев Б.Ю., Қосимова М.С., Самадов А.Н. Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик. Ўқув қўлланма. –Т.: ТДИУ, 2010
9. Амонов М.О. Теоретические вопросы государственной поддержки развития предпринимательства на уровне региона // Проблемы современной экономики. Евразийский международный научно-аналитический журнал. 2021. - № 4 (80). Санкт-Петербург.
10. Амонов М.О., Алияров О.А. Тадбиркор – етакчи: шахсий хусусиятлар ва уларни шакллантириш. Иқтисодий ислохатларни чуқурлаштириш шароитида иқтисодиёт тармоқларини модернизация қилиш ва таркибий ўзгаришларни амалга ошириш мавзусидаги ёш олимларнинг илмий амалий анжумани тезис тўплами Т., ТДИУ, 2009 й. 411 бет.
11. Амонов М.О. Государственное регулирование процесса формирования системы информационного обеспечения предпринимательства. Наука сегодня: вызовы и решения/ Материалы международной научно-практической конференции, г. Вологда 26.01.2022г, 72 ст.
12. Амонов М.О. Тадбиркорликнинг ташқи бозорга чиқишдаги маркетинг стратегиясида давлат бошқарувининг роли. “Маҳаллий маҳсулотлар экспортини халқаро маркетинг стратегиялари асосида ривожлантириш” // халқаро илмий-амалий анжуман материаллари. 2021 йил 19-20 ноябрь 398-400 бетлар, СамИСИ.
13. Амонов М.О. Узбекская модель перехода экономики к рыночным отношениям. Материалы международной научно-практической конференции // Достижения в науке. Новые взгляды, проблемы, инновации/ г. Лодзь Польша, 29.07.12-31.07.12, Часть I.
14. Амонов М.О. Тадбиркорлик фаолиятни давлат томонидан бошқариш воситалари ва вазибалари. “Бизнес-Эксперт” Журнали №11-12 сон, 2021 йил, 68-71 бетлар. Тошкент.
15. Амонов М.О. Совершенствование процесса государственного регулирования и поддержки предпринимательства // Проблемы современной экономики. Евразийский международный научно-аналитический журнал. 2014. - № 3. Санкт-Петербург.
16. Ўзбекистон Республикаси давлат статистика қўмитаси маълумотлари <https://stat.uz>
17. Ўзбекистон Республикаси қонунчилик маълумотлари миллий базаси <https://lex.uz>